

Heikki Taulu

28.3.2024

Dnro 001/81/2024

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen torstaina 4.4.2024 klo 11.00

HE 13/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa.

Ansiopäivärahan porrastus

Akava vastustaa hallituksen esitystä ansiopäivärahan määrän alentamisesta 40 työttömyyspäivän jälkeen eli niin sanottua ansiopäivärahan porrastusta. Hallituksen valmistelemat työttömyysturvan heikennykset ja muut sosiaaliturvan kiristykset huomioiden kokonaisuudesta tulee mielestämme liian suuri pudotus monien työttömien tulotasoon. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan potentiaalinen arvo vakuutetulle pienenee sen korvausasteen leikkaamisen myötä, mikä voi vähentää työttömyyttä vastaan vakuuttautumisen suosiota. Lisäksi työttömyysturvan heikennykset väistämättä lisäävät viimesijaisen sosiaaliturvan tarvetta.

Mikäli ansiopäivärahan porrastusta ei olla valmiita kokonaan perumaan, Akava esittää vähintäänkin ensimmäisen portaan siirtämistä 40:n työttömyyspäivän kohdalla 80:n työttömyyspäivän kohdalle. Esi-tämme siis, että käsittelyssä oleva työttömyysturvalain 6 luvun 3a § "Ansiopäivärahan maksaminen alennettuna" ensimmäinen kohta kirjoitetaan muotoon:

"Ansiopäiväraha tai ansiopäiväraha, johon maksetaan korotettua ansio-osaa, maksetaan

1) 80 täyttä työttömyyspäivää vastaavalta ajalta täytenä siten kuin 1 §:n 3 momentissa säädetään;"

ja tehdään tämän muutoksen edellyttämät muutokset muualle esitykseen.

Porrastuksen työllisyysvaikutukseksi on hallituksen esityksessä arvioitu 12 800 henkilöä. Laskennallinen työllisyysvaikutus syntyy päivärahan korvausasteen pienentymisestä porrastuksen myötä. Arviomme mukaan edellä mainittu lievennys (eli ensimmäisen portaan siirto 40:nneistä päivästä 80:nteen päivään) ansioturvan porrastukseen heikentää sen työllisyysvaikutusta vain reilulla 1 100 henkilöllä.

Heikki Taulu

28.3.2024

Dnro 001/81/2024

Mikäli hallituksen esityksen mukaisesta työllisyysvaikutuksesta on pidettävä kiinni, on edellä mainittu ensimmäisen portaan siirtämisestä aiheutuva työllisyysvaikutuksen heikentyminen mahdollista kompensoida esimerkiksi lyhentämällä ansioturvan enimmäiskesto arviolta noin 30 päivällä.

Ikäsidonnaiset poikkeukset sekä työssäoloehdon karttuminen palkkatukityössä

Akava ei kannata esitetyistä ikäsidonnaisista poikkeuksista luopumista ml. työllistämisvelvoite. Kyseisillä poikkeussäännöillä on pyritty parantamaan ikääntyneiden mahdollisuuksia päästä ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin tai pysyä ansiosidonnaisella turvalla tai säilyttää etuuden suuruus työttömyyden pitkittyessä. Ikääntyneiden mahdollisuudet työllistymiseen ovat usein nuoria vähäisemmät ja työttömyysjaksot tapaavat pitkittyä, joten erityisille suojasäännöksille on ollut tarvetta.

Akava ei kannata myöskään esitettyä työssäoloehdon karttumisen poistamista pääsääntöisesti kokonaan palkkatuetusta työstä.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti